

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

ประเทศไทยได้มีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวไว้กับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 – 2509) จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2514 – 2519) แต่ไม่ได้มีการส่งเสริมอย่างจริงจัง จนในปี พ.ศ. 2519 พบว่าเงินทุนจากต่างชาติที่ถูกนำเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเป็นไปเพื่อการลงทุนด้านท่องเที่ยวมากเป็นอันดับสาม ทำให้รัฐบาลให้ความสนใจต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวมากขึ้น โดยได้มีการศึกษาวิจัยโดยบริษัทที่ปรึกษาเนเธอร์แลนด์ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติขึ้นในปี พ.ศ. 2519 ต่อมาได้มีการบรรจุการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 – 2524) เป็นครั้งแรกที่มีการบรรจุเรื่องการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้รับความสนใจจากรัฐบาลมากขึ้นตามลำดับ จึงได้รับการบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตลอดมาจนถึงปัจจุบัน (มิ่งสรรพ ขาวสอาด และคณะ, 2544) จากการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้จำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศประมาณ 1,591,455 คน รายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 11,232 ล้านบาท ถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2546 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เข้ามาในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเป็น 10,004,453 คน และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศประมาณ 309,269 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีการขยายตัวของรายได้ของนักท่องเที่ยวต่างประเทศดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 อัตราการขยายตัวของรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปี พ.ศ.2541 - 2546

รายการ	2541	2542	2543	2544	2545	2546
รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (ล้านบาท)	242,177	253,018	285,272	299,047	323,484	309,269
อัตราการขยายตัวของรายได้ (%)	+ 8.85	+ 4.48	+ 12.75	+ 4.83	+ 8.17	- 4.39
รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อ GDP(%)	5.2	5.5	5.8	5.8	5.9	5.2

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2546)

รายได้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศมีมูลค่ามากกว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าบางประเภท โดยเฉพาะสินค้าด้านเกษตรที่สำคัญของประเทศ เช่น ข้าวและยางพารา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา รายได้จากนักท่องเที่ยวมีสูงกว่ามูลค่าสินค้าออกชนิดอื่นๆ และอยู่ในอันดับที่หนึ่ง มาอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2540 รายได้จากนักท่องเที่ยวตกลงมาอยู่ในอันดับที่สองเป็นรองเฉพาะสินค้าออกประเภทเครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ แต่อย่างไรก็ตามรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย World Travel & Tourism Council (WTTC) คาดการณ์ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2553 ประเทศไทยจะมีการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยร้อยละ 7.2 ต่อปี ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.5 ต่อปี และจะก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อมในระบบเศรษฐกิจจำนวน 4.8 ล้านคน หรือร้อยละ 13 ของกำลังแรงงานทั้งหมดของประเทศ (มิ่งสรรพ ขาวสอาด และคณะ, 2544)

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติที่จัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2519 ได้คัดเลือกพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงที่จะสามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับภาคได้ดังนี้

1. กรุงเทพฯ – พัทยา เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภาคกลาง
2. สงขลา – หาดใหญ่ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภาคใต้
3. เชียงใหม่ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภาคเหนือ

ในปัจจุบันจังหวัดศูนย์กลางเหล่านี้ก็ยังคงเป็นจังหวัดที่สำคัญในด้านการท่องเที่ยวอยู่ซึ่งพิจารณาจากจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวพบว่า กรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง มีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นอันดับที่ 1 เนื่องจากเป็นเมืองหลวงของประเทศ เป็นศูนย์กลางของการคมนาคมทั้งในและนอกประเทศ มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ครบครัน ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยวตามจังหวัดต่างๆ นอกเหนือกรุงเทพฯ แล้วจังหวัดยอดนิยม 10 อันดับแรก ในปี พ.ศ. 2546 อยู่ในตารางที่ 1.2 จะสังเกตได้ว่าจังหวัดที่มีผู้เยี่ยมชมเยือนจำนวนมาก เช่น จังหวัดกาญจนบุรี เพชรบุรี อยุธยา นครราชสีมา และระยอง

แต่รายได้ไม่ได้มากไปกว่าจังหวัดใหญ่ๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักที่เป็นที่รู้จักเป็นอย่างดีของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศอย่างจังหวัดภูเก็ต ชลบุรี(พัทยา) สงขลา(หาดใหญ่) เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี(เกาะสมุย) และกระบี่ ที่มีนักท่องเที่ยวน้อยกว่าจังหวัดข้างต้นแต่มีรายได้เกิน 10 ล้านบาท เป็นไปได้ว่าการจับจ่ายใช้สอยหรือค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวในจังหวัดดังกล่าวมีน้อยกว่าหรือระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวที่สั้นกว่ากันหรือเป็นนักท่องเที่ยวที่ไปเข้าเย็นกลับมากกว่าจังหวัดหลักๆที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวมานานแล้ว หากพิจารณาแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่นิยมไปเที่ยวนอกเหนือจากกรุงเทพฯ แล้วนักท่องเที่ยวไทยจะนิยมไปเที่ยวจังหวัดที่ใกล้ๆกรุงเทพฯ ใน 5 ลำดับแรก เป็นไปได้จากสาเหตุที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้รายได้ของนักท่องเที่ยวในจังหวัดยอดนิยมของคนไทยน้อยกว่าจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ภูเก็ต ชลบุรี สงขลา(หาดใหญ่) ถ้าพิจารณารายได้จังหวัดเชียงใหม่มีรายได้จากนักท่องเที่ยวไทยเป็นอันดับที่ 2 ของประเทศรองจากกรุงเทพฯ และเป็นอันดับที่ 4 จากรายได้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศรองจากกรุงเทพฯ ภูเก็ต ชลบุรี ซึ่งนอกจากกรุงเทพฯแล้วจังหวัดที่มีทะเลเป็นที่รู้จักกันดี เช่น ภูเก็ต ชลบุรี(พัทยา) กระบี่ สุราษฎร์ธานี(เกาะสมุย) จะเป็นที่นิยมไปเที่ยวของหมู่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่ไม่มีเขตติดต่อกับทะเลจังหวัดแรกที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนึกถึง สรุปได้ว่าจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่เป็นที่นิยมมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศในปี พ.ศ. 2546 ผู้มาเยี่ยมชมทั้งหมดประมาณ 3,399,906 คน รายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 38,291 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40.6 ของผลิตภัณฑ์จังหวัด ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงกว่ามูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์จังหวัด ซึ่งมีร้อยละ 15.9 และ 10.1 ตามลำดับ

ปัจจุบันจังหวัดเชียงใหม่กลายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคเหนือ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โบราณสถานและโบราณวัตถุ และวิถีการดำรงชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ โดยแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในตัวเมือง 2) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวดอยสุเทพ 3) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวหน้าดกแม่สา 4) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวถ้ำเชียงดาว 5) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวท่าตอน 6) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวสันกำแพง 7) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวดอยอินทนนท์ 8) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวดอยเต่า จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมจังหวัดเชียงใหม่กว่าสามล้านคนต่อปี ทำให้มีการพัฒนาสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีการก่อสร้างโรงแรม ที่พัก บริษัทนำเที่ยว ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์ประชุม ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สถานบันเทิง มากมาย เพื่อสนองตอบต่อการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี (พรทิพย์ เรือรวิวิทย์, 2541) เป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาถึงโครงสร้างและผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ว่าจะมี

ลักษณะการแข่งขันและผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยธุรกิจเป็นอย่างไรหรือความสามารถในการทำอะไรดีมากขึ้นน้อยเพียงใด ประสิทธิภาพในการดำเนินงานว่าจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไรก็ตามรวมทั้งมูลค่าเพิ่มอุตสาหกรรมนี้ เพื่อเป็นการปรับปรุง ส่งเสริม วางแผน สำหรับการพัฒนาศักยภาพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภาคเหนือให้ทัดเทียมกับเมืองที่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของประเทศอย่างกรุงเทพฯ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาโครงสร้างของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยพิจารณา อุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ และอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยว
- 2) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน ความสามารถในการทำอะไรของหน่วยธุรกิจ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 2 หน่วยธุรกิจ คือ อุตสาหกรรมโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ และอุตสาหกรรมบริการนำเที่ยว
- 3) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่
- 4) เพื่อศึกษามูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อมูลให้ภาครัฐและภาคเอกชนในการวางแผนนโยบายและส่งเสริมการท่องเที่ยวรวมทั้งแนวทางการแก้ปัญหาสภาพคล่อง ในกรณีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านอุปสงค์ (Demand) อย่างรุนแรง เช่น ผลกระทบจากโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (Severe Acute Respiratory Syndrome: SARS)

ตารางที่ 1.2 จำนวนผู้มาเยือนและรายได้ของจังหวัดท่องเที่ยวยอดนิยม 10 จังหวัดแรก ปี พ.ศ. 2546

ผู้เยี่ยมชมชาวไทย			ผู้เยี่ยมชมชาวต่างประเทศ			รวม		
จังหวัด	จำนวน (คน)	รายได้ (ล้านบาท)	จังหวัด	จำนวน (คน)	รายได้ (ล้านบาท)	จังหวัด	จำนวน (คน)	รายได้ (ล้านบาท)
1.กรุงเทพฯ	19,524,010	139,466	1.กรุงเทพฯ	9,780,143	128,293	1. กรุงเทพฯ	29,304,153	267,759
2.กาญจนบุรี	4,294,587	7,666	2.ชลบุรี	2,810,759	32,490	2. ชลบุรี	5,497,144	41,838
3.เพชรบุรี(ชะอำ)	2,994,644	5,152	3.ภูเก็ต	2,746,786	59,836	3. กาญจนบุรี	4,728,490	8,705
4.ชลบุรี	2,686,385	9,348	4.พังงา	1,567,811	4,298	4. ภูเก็ต	4,050,077	73,264
5.นครราชสีมา	2,631,622	4,113	5.เชียงใหม่	1,477,847	19,431	5. เชียงใหม่	3,399,906	38,291
6. ระยอง	2,274,915	6,287	6.สงขลา(หาดใหญ่)	1,044,900	7,871	6. เพชรบุรี (ชะอำ)	3,233,079	7,213
7.ขอนแก่น	1,935,647	3,908	7.อุรุษยา	985,475	1,508	7. อุรุษยา	2,711,607	3,657
8.เชียงใหม่	1,922,059	18,860	8.กระบี่	859,438	11,652	8. นครราชสีมา	2,681,530	4,282
9.พิษณุโลก	1,739,347	4,495	9.สราษฏร์ฯ (สมุย)	702,399	9,010	9. ระยอง	2,532,831	7,869
10.อุรุษยา	1,726,132	2,148	10.กาญจนบุรี	433,903	1,040	10. สงขลา (หาดใหญ่)	2,339,888	14,210

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2547)

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ได้ศึกษาข้อมูลในปี พ.ศ. 2545 โดยการศึกษาโครงสร้างของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทำการศึกษาในหน่วยธุรกิจ 2 หน่วยธุรกิจของจังหวัดเชียงใหม่ คือ โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ และบริการนำเที่ยว ที่มีการจดทะเบียนนิติบุคคลกับสำนักงานธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 200 บริษัท แบ่งเป็นธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ 114 บริษัท และธุรกิจบริการนำเที่ยว 86 บริษัท โดยใช้การศึกษาโครงสร้างด้วยวิธีวัดการกระจุกตัว กล่าวคือใช้ อัตราการกระจุกตัว (Concentration ratio: CR) สัดส่วนของยอดขายของกลุ่มธุรกิจที่ใหญ่ที่สุด 16 บริษัท ส่วนการศึกษาผลการดำเนินงานใช้อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญๆ และดัชนีมูลค่าเพิ่ม เพื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไร รวมทั้งหามูลค่าเพิ่ม ส่วนท้ายเป็นการศึกษาถึงประสิทธิภาพของอุตสาหกรรม วัดความมีประสิทธิภาพโดยเปรียบเทียบ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เส้นห่อหุ้ม (Data Envelopment Analysis: DEA)

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษานี้ใช้นิยามศัพท์ที่ควรทำความเข้าใจและทราบคำจำกัดความต่างๆ ที่ใช้ไว้ดังนี้

ธุรกิจโรงแรมและที่พัก หมายถึง สถานที่ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับสินจ้างสำหรับคนเดินทาง หรือบุคคลที่จะหาที่อยู่ หรือพักชั่วคราว (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2546) กล่าวคือ โรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลกับสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่ หรือจังหวัดอื่นที่มีที่ตั้งของสถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ และมีการดำเนินงานในปี 2545

ธุรกิจบริการนำเที่ยว (Package tour) หมายถึงการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการจัดหรือการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทาง สถานที่พัก อาหาร ทัศนจร และหรือมัคคุเทศก์ให้แก่นักท่องเที่ยว (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย โครงการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย, 2525) กล่าวคือ ธุรกิจบริการนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลกับสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่ หรือจังหวัดอื่นที่มีที่ตั้งของสถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ และมีการดำเนินงานในปี 2545

ผู้มาเยือน (Visitors) หมายถึงบุคคลที่เดินทางไปยังสถานที่ซึ่งมิใช่ถิ่นพำนักถาวรของตน เป็นการชั่วคราว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร ศึกษาหาความรู้ การกีฬา การศาสนา ติดต่อธุรกิจ การประชุม การรักษาสุขภาพ หรือเพื่อประกอบการกิจใดๆ โดยมีได้รับค่าจ้างในการดังกล่าว

ผู้มาเยือนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ผู้มาเยือนที่ค้างคืน เรียกว่า นักท่องเที่ยว (tourists) ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราว ซึ่งพักอยู่ในประเทศที่มาเยือนตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป
- 2) ผู้มาเยือนที่ไม่ค้างคืน เรียกว่า นักทัศนจาร (excursionists) ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราว และอยู่ในประเทศที่มาเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International tourist) หมายถึงชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยและพำนักอยู่ครั้งหนึ่งๆ ไม่น้อยกว่า 1 คืน หรือ 24 ชั่วโมง และไม่มากกว่า 60 วัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเข้ามาเพื่อทำกิจกรรม ดังนี้

- 1) มาท่องเที่ยวพักผ่อน มาเยี่ยมญาติหรือเพื่อมาพักผ่อน ฯลฯ
- 2) มาร่วมประชุม หรือเป็นตัวแทนของสมาคม ผู้แทนของศาสนา นักกีฬา นักแสดง ฯลฯ
- 3) มาเพื่อติดต่อธุรกิจ แต่ไม่ใช่ทำงานหารายได้
- 4) มากับเรือเดินสมุทรที่แวะจอด ณ ท่าเรือ แม้ว่าจะแวะน้อยกว่า 1 คืน

นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic tourist) หมายถึงคนไทยหรือคนต่างด้าว ที่อยู่ในประเทศไทย เดินทางจากจังหวัดซึ่งเป็นที่อยู่ปกติของตน ไปยังจังหวัดอื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางอะไรก็ตามที่มีไปทำงานหารายได้และระยะเวลาที่พำนักอยู่ไม่เกิน 60 วัน (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2533)

ระยะเวลาพำนัก (Length of stay) หมายถึงระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวคนหนึ่งๆ ใช้ท่องเที่ยว ณ สถานที่หนึ่งในการเดินทางแต่ละครั้งโดยนับเป็นวันที่ค้างคืน

อัตราการเข้าพักเฉลี่ยต่อปี หมายถึงอัตราร้อยละของจำนวนคืนพักตลอดปีต่อผลคูณของห้องพักกับจำนวนวันในระยะ 1 ปี (365 วัน)